

MEAN Stack - Node.js, express

Tworzenie serwisów Web 2.0

dr inż. Robert Perliński
rperlinski@icis.pcz.pl

23 lutego 2019

Plan prezentacji

Spis treści

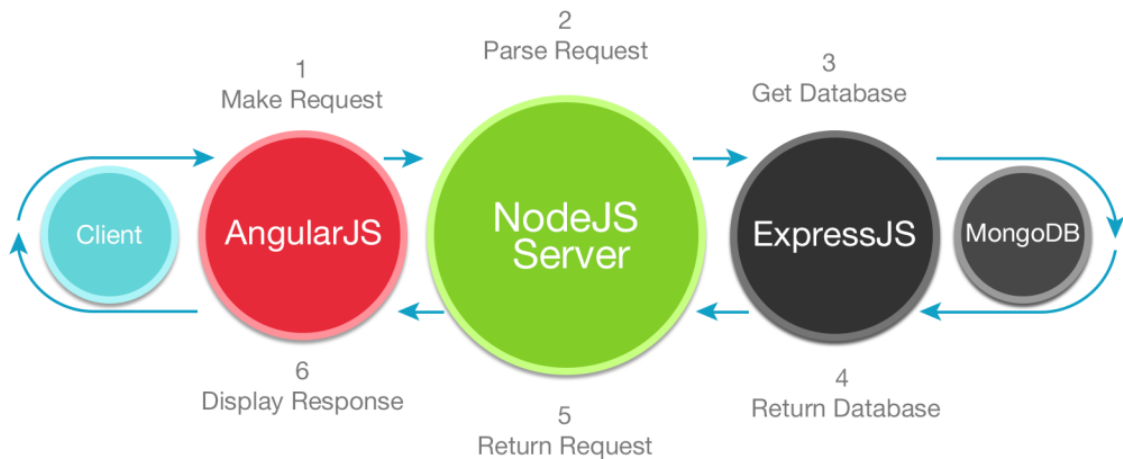
1	MEAN Stack dla średniozaawansowanych	1
1.1	Node.js	2
1.2	Express.js	3
2	Struktura projektu i moduły	6
2.1	express-generator	6
2.2	Moduły w Node.js	8
2.3	Silniki szablonów	10
3	Tworzenie własnego API	11
3.1	Biblioteka mongoose	11
3.2	API dla kolekcji użytkowników	15
4	Źródła	18

1 MEAN Stack dla średniozaawansowanych

MEAN Stack

MEAN Stack

1.1 Node.js

Node.js

- platforma działająca po stronie serwera na bazie silnika Google Chrome V8,
- zaprojektowany przez Ryana Dahl w 2009 roku,
- ma służyć prostemu tworzeniu szybkich i skalowalnych aplikacji internetowych,
- open source,
- całkowicie darmowe,
- aplikacje napisane w Node.js działają na OS X, MS Windows i Linux'ie,
- używane przez tysiące programistów na całym świecie.

```
/* Program Hello World w Node.js */
console.log("Hello World!");
```

1.2 Express.js

Express

express <http://expressjs.com/>

Express to szybki, elastyczny (nie wymuszający konkretnych rozwiązań), minimalistyczny szablon aplikacji internetowych i mobilnych dla Node.js.

Express:

- udostępnia solidną funkcjonalność do budowania aplikacji,
- pozwala na szybkie budowanie aplikacji bazujących na Node.js,
- pozwala na utworzenie warstw pośredniczących odpowiadających na żądania HTTP,
- dostarcza mechanizm trasowania (ang. **routing**) - różne akcje dla różnych metod i adresów URL,
- pozwala na dynamiczne renderowanie stron HTML poprzez przekazywanie argumentów do szablonów.

Express.js i warstwy pośrednie

Instalacja: `npm install express`

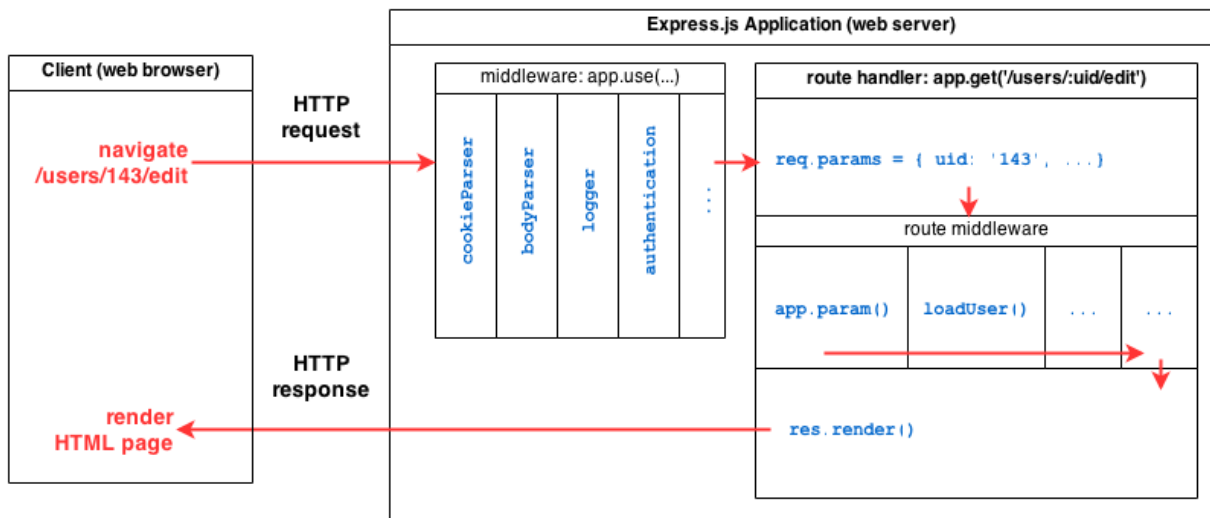
- ExpressJS to kompletny framework.
- Działa z szablonami (jade, ejs, handlebars, hogan.js)
- i kompilatorami CSS (less, stylus, compass).
- Dzięki warstwom pośredniczącym (oprogramowanie pośredniczące) obsługuje również: ciasteczka, sesje, buforowanie, CSRF, kompresję i wiele innych.

Oprogramowanie pośredniczące:

- łańcuch/stos programów przetwarzających każde żądanie do serwera.
- Takich programów w stosie może być dowolna liczba,
- przetwarzanie odbywa się jeden po drugim.
- Niektóre z nich mogą zmieniać żądanie, tworzyć logi czy inne dane,
- przekazywać je do następnych (`next()`) programów w strumieniu.

Express-middlewares

Warstwy pośredniczące dodajemy do ExpressJS używając `app.use` dla dowolnej metody albo `app.VERB` (np. `app.get`, `app.delete`, `app.post`, `app.update`, ...)

Express - instalacja

```
$ npm install express --save
```

Inne ważne moduły, które warto od razu zainstalować:

- **body-parser** - warstwa pośrednia obsługująca JSON, Raw, Text i dane formularza przekazane w URL,
- **cookie-parser** - przetwarza nagłówki ciasteczek (cookie header) i dodaje obiekt do `req.cookies`, w którym klucze to nazwy przesłanych ciasteczek,
- **multer** - warstwa pośrednia w Node.js do obsługi `multipart/form-data` (kodowanie danych z formularza),
- **mongoose** - połączenie z bazą MongoDB, praca na schematach i obiektach.

Express, Hello World

hello.js

```
var express = require('express');
var app = express();

app.get('/', function (req, res) {
  res.send('Hello World');
})

var server = app.listen(5000, function () {
  var host = server.address().address
  var port = server.address().port
  console.log("Przykładowa aplikacja nasłuchuje na http://%s:%s", host, port)
})
```

Wynik: `$ node hello.js`

Otwieramy w przeglądarce: `http://localhost:5000/`

Przykładowa aplikacja nasłuchuje na `http://0.0.0.0:5000`

Express używa funkcji zwrrotnych z argumentami `req` i `res` (obiekty **request** i **response**), które zawierają bardzo dużo informacji i żądaniu i odpowiedzi.

Express, trasowanie I

Reakcje na żądania użytkowników w punktach końcowych (URI, metody protokołu HTTP).

```
var express = require('express');
var app = express();

app.get('/', function (req, res) {
  console.log("Otrzymano żądanie GET dla strony głównej");
  res.send('Hello GET');
})
app.post('/', function (req, res) {
  console.log("Otrzymano żądanie POST dla strony głównej");
  res.send('Hello POST');
})
app.delete('/usun', function (req, res) {
  console.log("Otrzymano żądanie DELETE dla strony /usun");
  res.send('Hello DELETE');
})
app.get('/user_list', function (req, res) {
  console.log("Otrzymano żądanie GET dla strony /user_list");
  res.send('Lista użytkowników');
})
app.get('/ab*cd', function(req, res) { // wzorzec strony: abcd, abxcd, ab123cd, ...
  console.log("Otrzymano żądanie GET dla strony /ab*cd");
  res.send('Wzorzec strony dopasowany');
})

var server = app.listen(5000, function () {
  var host = server.address().address
  var port = server.address().port
  console.log("Przykładowa aplikacja nasłuchuje na http://%s:%s", host, port)
})
```

Express, trasowanie II

Kolejne żądania:

```
GET    - http://localhost:5000/           // Hello GET
POST   - http://localhost:5000            // Hello POST
DELETE - http://localhost:5000/usun       // Hello DELETE
GET    - http://localhost:5000/user_list // Lista użytkowników
GET    - http://localhost:5000/abcd       // Wzorzec strony dopasowany
GET    - http://localhost:5000/ab123cd    // Wzorzec strony dopasowany
GET    - http://localhost:5000/abXXcd    // Wzorzec strony dopasowany
GET    - http://localhost:5000/abcdef    // Cannot GET /abcdef
```

Reakcja serwera:

```
http://localhost:5000/ -
Przykładowa aplikacja nasłuchuje na http://0.0.0.0:5000
Otrzymano żądanie GET dla strony głównej
Otrzymano żądanie POST dla strony głównej
Otrzymano żądanie DELETE dla strony /usun
Otrzymano żądanie GET dla strony /user_list
Otrzymano żądanie GET dla strony /ab*cd
Otrzymano żądanie GET dla strony /ab*cd
Otrzymano żądanie GET dla strony /ab*cd
```

Trasowanie - dostępne metody

Express udostępnia metody do rootingu (trasowania) zgodne z metodami protokołu HTTP:

- get,
- post,
- put,
- head,
- delete,
- options,
- trace,
- copy,
- lock,
- mkcol,
- move,
- purge,
- propfind,
- proppatch,
- unlock,
- report,
- mkactivity,
- checkout,
- merge,
- m-search,
- notify,
- subscribe,
- unsubscribe,
- patch,
- search,
- connect.

Dla metod, których nazwy nie są poprawnymi nazwami JavaScript używamy notacji z nawiasami kwadratowymi:

```
app['m-search']('/', function ...
```

2 Struktura projektu i moduły

2.1 express-generator

express-generator

- narzędzie generujące szkielet aplikacji do frameworka express.
- instalacja: `npm install express-generator -g`

Użycie: `express [opcje] [katalog]`

Opcje:

<code>--version</code>	wyświetla numer wersji narzędzia
<code>-e, --ejs</code>	wsparcie dla silnika szablonów ejs
<code>--pug</code>	wsparcie dla silnika szablonów pug
<code>--hbs</code>	wsparcie dla silnika szablonow handlebars
<code>-H, --hogan</code>	wsparcie dla silnika szablonow hogan.js
<code>-v, --view <engine></code>	wsparcie dla silnika szablonów <engine>, dostępne są (dust ejs hbs hjs jade pug twig vash), domyślnie ciągle jest jade
<code>-c, --css <engine></code>	wsparcie dla silnika stylów <engine>, dostępne są (less stylus compass sass) - prekompilatory css, domyślnie wygląd określamy w zwykłych plikach css
<code>--git</code>	tworzy plik .gitignore z potrzebnymi wpisami
<code>-f, --force</code>	wymuszenie utworzenie projektu w niepustym katalogu
<code>-h, --help</code>	output usage information

Domyślny silnik szablonów to jade ale niedługo się to zmieni.

express-generator bez parametrów

Tworzenie pustej aplikacji: `express hello`

```
hello
├── app.js
├── bin
│   └── www
├── package.json
├── public
│   ├── images
│   ├── javascripts
│   ├── stylesheets
│   └── style.css
├── routes
│   ├── index.js
│   └── users.js
└── views
    ├── error.jade
    ├── index.jade
    └── layout.jade
```

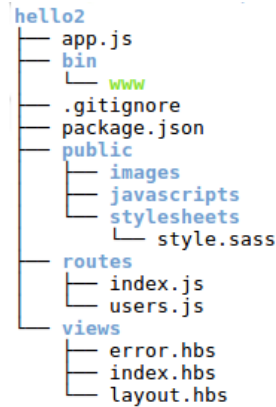
Pliki widoków w `views`, plik stylu `style.css`, moduły z trasaowaniem w katalogu `routes`,...

Następnie:

- instalacja zależności: `cd hello && npm install`
- uruchomienie aplikacji: `DEBUG=hello:* npm start`

express-generator z parametrami

Tworzenie pustej aplikacji: `express --view hbs --css sass --git hello2`

Jest inny system szablonów (pliki `*.hbs`), styl trzeba przekompilować (plik `style.sass`), jest plik `gitignore`.

Fragment pliku `app.js`

```
var express = require('express');
var path = require('path');
var favicon = require('serve-favicon');
var logger = require('morgan');
var cookieParser = require('cookie-parser');
var bodyParser = require('body-parser');

var index = require('./routes/index');
var users = require('./routes/users');

var app = express();

// view engine setup
app.set('views', path.join(__dirname, 'views'));
app.set('view engine', 'jade');

app.use(logger('dev'));
app.use(bodyParser.json());
app.use(bodyParser.urlencoded({ extended: false }));
app.use(cookieParser());
app.use(express.static(path.join(__dirname, 'public')));

app.use('/', index);
app.use('/users', users);
```

express-generator, jak to działa?

Plik wejściowy jest w `bin/www`.

`DEBUG=hello:* npm start` - uruchamia skrypt start z pliku `package.json` czyli:

```
...
"scripts": {
  "start": "node ./bin/www"
},
```

W pliku `bin/www` jest:

- obsługa całej aplikacji w `../app.js`
- wczytanie modułu `http`
- uruchomienie serwera na porcie 3000, rejestracja dwóch funkcji: do obsługi błędów i nasłuchiwanie

W `app.js` mamy 6 innych modułów: `express`, `path`, `serve-favicon`, `morgan`, `cookie-parser`, `body-parser`. Mamy też użycie dwóch plików JS:

```
var routes = require('./routes/index');
var users = require('./routes/users');
```

Dokładnie tak samo projekt jest generowany przez WebStorm.

express-generator, jak to działa? II

Rooting ze strony głównej i dla adresu /users:

```
app.use('/', index); // ten jest dla stron
app.use('/users', users); // ten jest pod API
```

- W pliku `app.js` jest podpięcie trasowania z `index.js` i `users.js`.
- Ścieżki trasowania są podzielone na dwa pliki, najpierw początek adresu jest ustalony w `app.js`, reszta jest w `index.js` i `users.js`.
- Następnie jest sporo warstw pośredniczących (metoda `app.use()`) do obsługi JSONa, wysyłania formularzy metodą POST, obsługi ciasteczek, dostarczania statycznych stron,...
- Jest też obsługa błędów, przekazywanie ich do wyświetlenia.

Ustawienia aplikacji

Tworzymy właściwości przypisując wartości do nazw zmiennych (nazwa, wartość), których nazwy są ustalone przez `express`. Można tworzyć też własne zmienne, np.:

```
app.set('tytul', 'Moja stronka'); // utworzenie zmiennej tytul
var zmienna = app.get('tytul'); // odczyt zmiennej
console.log(zmienna); // wypisanie wartość, Moja stronka
```

Niektóre zmienne pozwalające ustawić działanie aplikacji `express`:

- `view` - nazwa katalogu (String) albo tablicy katalogów (Array) gdzie mieszczą się szablony widoków. W przypadku tablicy katalogi są przeglądane w kolejności występowania w tablicy. Domyślna wartość to: `process.cwd() + '/views'`
- `view engine` - nazwa określa domyślny silnik, który będzie użyty jeśli nie określono jawnie później.

```
// ustawienie silnika dla widoków
app.set('views', path.join(__dirname, 'views'));
app.set('view engine', 'jade');
```

2.2 Moduły w Node.js

Node.js - eksportowanie modułów

Moduły w Node.js są związane z plikami - jeden plik to jeden moduł. Wczytywanie modułów odbywa się za pomocą polecenia `require()`, np.:

`kolo.js`

```
var PI = Math.PI;

exports.pole = function (r) {
  return PI * r * r;
};
module.exports.obwod = function (r) {
  return 2 * PI * r;
};
```

`main.js`

```
var kolo = require('./kolo.js');
console.log('Pole koła wynosi ' + kolo.pole(2));
console.log('Obwód koła wynosi ' + kolo.obwod(3));
```

```
Pole koła wynosi 12.566370614359172
Obwód koła wynosi 18.84955592153876
```

Zmienna `PI` jest prywatna, widoczna tylko w zakresie modułu.

Node.js - eksportowanie modułów

Moduł jako funkcja (np. konstruktor) albo kompletny obiekt:

kwadrat.js

```
// przypisanie do exports nie zmieni modułu, trzeba użyć module.exports
module.exports = function(a) {
  return {
    pole: function() {
      return a * a;
    }
  };
}
```

main.js

```
var kwadrat = require('./kwadrat.js');
var mojKwadrat = kwadrat(4);
console.log('Pole kwadratu wynosi ' + mojKwadrat.pole());
```

Pole kwadratu wynosi 16

Node.js - eksportowanie modułów

Osobny moduł połączenia się z bazą danych:

db.js

```
var MongoClient = require('mongodb').MongoClient;
var _db;
var _client;
module.exports = {
  connectToServer: function( dbName, callback ) {
    MongoClient.connect("mongodb://localhost:27017/local", function(err, client) {
      _client = client;
      console.log("Nawiązano połączenie z serwerem");
      _db = client.db(dbName);
      return callback( err );
    } );
  },
  getDb: function() {
    return _db;
  },
  closeConnection: function() {
    _client.close();
  }
};
```

Node.js - eksportowanie modułów

Połączenie się z bazą danych:

app.js

```
...
var db = require( './db.js' );

db.connectToServer("local", function( err ) {
  assert.equal(null, err); // console.log(err);
});

app.get('/liczba-stud', function (req, res) {
  var db2 = db.getDb();
  var collection = db2.collection('studenci');
  collection.count(function(err, count) {
    assert.equal(err, null);
    res.send('Liczba studentów: ' + count);
  });
});

app.get('/close', function (req, res) {
  db.closeConnection();
  res.send('Zamykanie połączenia...');
});
```

2.3 Silniki szablonów

Silniki szablonów

Zarówno express-generator jak i WebStorm oferują do wyboru jeden z kilku silników szablonów: `ejs|hbs|hjs|jade|pug|twig|vash` Domyślnym silnikiem szablonów jest Jade.

- Jade, obecnie Pug - <https://pugjs.org>
- EJS - <http://ejs.co/>
- Handlebars - <http://handlebarsjs.com/>
- Hogan.js - <http://twitter.github.io/hogan.js/>

Silniki szablonów - EJS

EJS - `<% Effective JavaScript %>` <http://ejs.co/>

Cechy:

- wyrażenia umieszczanie w znacznikach `<% %>`
- modyfikacja znaczników HTML: `<%= %>` (możliwość konfiguracji funkcji zastępowania znaczników)
- brak modyfikacji znaczników, wyjście nieprzetworzone: `<%- %>`
- tryb usuwania znaków nowej linii, kończy się znacznikiem `-%>`
- tryb usuwania białych znaków, oganieczniki: `<%_ _%>`
- dwolne ograniczniki, np. użycie `<? ?>` zamiast `<% %>`
- wspiera dziedziczenie szablonów,
- wsparcie szablonów po stronie serwera i klienta (przeglądarka),
- statyczne buforowanie pośredniego JavaScriptu,
- statyczne buforowanie szablonów,
- kompiluje się z systemem widoków Expressa.

Silniki szablonów - Handlebars

Handlebars - <http://handlebarsjs.com/>

Cechy:

- w dużej mierze kompatybilny z Mustache (<http://mustache.github.io/>), zawiera dodatkową funkcjonalność
- wyrażenia umieszczamy w parze znaków `{{ ... }}`
- komentarze w szablonie: `{{!-- --}}` albo `{{! }}`
- kompilacja szablonu w przeglądarce albo wcześniejsza prekompilacja (szybsze działanie strony)
- zawiera przekształcanie znaczników HTML (dla bezpieczeństwa, `{{napis}}`), można je wyłączyć korzystając z zapisu `{{{napis}}}`,
- przy użyciu bloku rozszerzeń można dodać obsługę pętli, instrukcji warunkowych, itp.
- w znaczniku szablonu można używać ścieżek, dostępu do zagnieżdżonych pól obiektu,
- pozwala na używanie literałów,
- pozwala na tworzenie szablonów częściowych wielokrotnego użytku.

Silniki szablonów - Hogan.js

Hogan.js

JavaScript templating from Twitter.

<http://twitter.github.io/hogan.js/>

Cechy:

- kompilator dla silnika szablonów Mustache (<http://mustache.github.io/>),
- zintegrowany z Express - pakiet hogan-express,
- wspiera podział szablonów na części (działa podobnie do include),
- pozwala na tworzenie układów (layout) często występujących na stronie - coś jak szablon rodzica,
- wspiera buforowanie - aplikacja działa szybciej unikając niepotrzebnego renderowania,
- inaczej niż Handlebars, Hogan.js nie zawiera dodatkowych funkcjonalności, np. pętli czy instrukcji warunkowych,
- pozwala na tworzenie własnych filtrów.

Silniki szablonów - Pug (Jade)

Pug, wcześniej Jade (zastrzeżony znak towarowy)

<https://pugjs.org>

tutorial - <http://learnjade.com/tour/intro/>

Cechy Pug/Jade:

- słowo Pug to mops :)
- silnik szablonów wysokiej wydajności,
- zaimplementowany w JavaScript dla Node.js i dla przeglądarek,
- pełna integracja z Express.js jako jeden z wspieranych silników szablonów,
- zespół pracował nad niekompatybilną wersją Jade 2.0.0 kiedy zmieniono nazwę na Pug,
- instalacja Pug oznacza używanie nowej wersji 2.0.0 (ciągle jeszcze beta),
- nazwa jade jest ciągle wspierana w repozytoriach npm.

3 Tworzenie własnego API

3.1 Biblioteka mongoose

Biblioteka mongoose

mongoose

elegant **mongodb** object modeling for **node.js**

<http://mongoosejs.com/>

Mongoose:

- biblioteka dla Node.js udostępniająca mapowanie obiektowe (podobne do ORM) z interfejsem znanym z Node.js,
- opiera się na Object Data Mapping (ODM) - zmiana danych z bazy do obiektów JavaScript, których można użyć w aplikacji,
- dostarcza gotowe rozwiązanie do modelowania danych aplikacji,
- zawiera wbudowane rzutowanie typów, walidację, budowanie zapytań, gotowe, praktyczne rozwiązania dla logiki biznesowej i wiele innych.

Schemat

- Wszystko w Mongoose zaczyna się od schematu.
- Każdy schemat przekłada się na kolekcje w MongoDB, określa budowę i zawartość dokumentów w tej kolekcji.
- Przykład:

```
var mongoose = require('mongoose');
var Schema = mongoose.Schema;

var blogSchema = new Schema({
  title: String,
  author: String,
  body: String,
  comments: [{ body: String, date: Date }],
  date: { type: Date, default: Date.now },
  hidden: Boolean,
  meta: {
    votes: Number,
    favs: Number
  }
});
```

Schemat

- Każdy klucz schematu określa pole dokumentu w bazie i typ tego pola.
- W ten sposób można również definiować zagnieżdżone obiekty dokumentu.
- Możliwe jest dodanie pól do schematu już po jego utworzeniu (`Schema.add()`).
- Dozwolone typy danych: String, Number, Date, Buffer, Boolean, Mixed, ObjectId, Array.
- Schematy określają/definiują też:
 - nasze własne metody dla modelu (oprócz tych wbudowanych),
 - statyczne metody dla modelu,
 - dodatkowe i złożone indeksy utworzone dla kolekcji.
- Do schematów można też dodawać wirtualne pola, które np. będą zwracać napis z kilku pól ale samo pole wirtualne nie będzie odzwierciedlone w bazie.

Model

- Modele są specjalnymi konstruktorami tworzonymi na bazie schematu.
- Instancje modelu reprezentują dokumenty, które mogą być odczytane i zapisane do bazy.
- Wszystkie operacje na dokumentach w bazie są wykonywane za pośrednictwem modelu.
- Konstruktor ma dwa parametry:
 - liczbę pojedynczą nazwy kolekcji, w której będą dane,
 - schemat, na bazie którego powstanie model,

```
var schema = new mongoose.Schema({ name: 'string', size: 'string' });
var Tank = mongoose.model('Tank', schema);
```

- powyższy kod stworzy w bazie kolekcję **tanks**.
- na modelu można robić chyba wszystko: pobierać, tworzyć, usuwać, aktualizować, ...

Instalacja, połączenie, schemat i model

- Instalujemy mongoose w projekcie: `npm i mongoose --save`
- Dołączamy mongoose do projektu i łączymy się z bazą danych, np. `test` (zostanie utworzona jeśli takiej nie było):

```
var mongoose = require('mongoose');
mongoose.connect('mongodb://localhost/test');
```

- Sprawdzamy czy połączenie się udało:

```
var db = mongoose.connection;
db.on('error', console.error.bind(console, 'błąd połączenia...'));
db.once('open', function() {
  // połączenie udane!
});
```

- Schemat i model:

```
var friendSchema = mongoose.Schema({
  nazwa: String
});

var Friend = mongoose.model('Friend', friendSchema);
```

Tworzenie dokumentów, własna metoda i jej użycie

- Na bazie modelu tworzymy dokumenty (zawierają pola i typy jak w schemacie):

```
var franek = new Friend({ nazwa: 'Franek' });
console.log(franek.nazwa); // 'Franek'
```

- Przyjaciele mogą się witać - zobaczmy, jak dodać funkcjonalność do naszych dokumentów:

```
// metody należy dodać do schematu ZANIM utworzy się z niego model
friendSchema.methods.sayHello = function () {
  var powitanie = this.nazwa
    ? "Cześć, mam na imię " + this.nazwa
    : "Witaj, nie wiem jak się nazywam ...";
  console.log(powitanie);
}
```

- Funkcja dodana do pola `methods` schematu i wykorzystana w modelu jest dostępna w każdym utworzonym dokumencie

```
var jola = new Friend({ nazwa: 'Jolanta' });
jola.sayHello(); // "Cześć, mam na imię Jolanta"
```

Operacje wykonywane na modelu I

Wybrane metody wykonywane na modelu:

- `increment()` - zwiększa o jeden wersję dokumentu,
- `model(name)` - zwraca dodatkową instancję modelu,
- `remove([fn])` - usuwa bieżący dokument z bazy danych,
- `save(...)` - zapisuje bieżący dokument w bazie,
- `count(conditions, [callback])` - zwraca liczbę dopasowanych dokumentów,
- `create(doc(s), [callback])` - skrót dla wygodniejszego tworzenia dokumentów, wykonuje: `new MyModel(doc).save()` dla każdego dokumentu w `docs`,
- `deleteMany(conditions, [callback])` - usuwa wszystkie dopasowane dokumenty,
- `deleteOne(conditions, [callback])` - usuwa pierwszy dopasowany dokument,

Operacje wykonywane na modelu II

Wybrane metody wykonywane na modelu:

- `find(conditions, [projection], [options], [callback])` - zwraca dokumenty spełniające kryterium,
- `findById(id, [projection], [options], [callback])` - zwraca jeden dokument o podanym id, niemal równoznaczne z `findOne({ _id: id })`,
- `findByIdAndRemove(id, [options], [callback])` - usuwa dokument o podanym id,
- `findByIdAndUpdate(id, [update], [options], [callback])` - aktualizuje dokument o podanym id,
- `findOne([conditions], [projection], [options], [callback])` - zwraca pierwszy dokument spełniający kryterium,
- `findOneAndRemove(conditions, [options], [callback])` - usuwa pierwszy dopasowany dokument,
- `findOneAndUpdate([conditions], [update], [options], [callback])` - aktualizuje pierwszy dopasowany dokument,

Operacje wykonywane na modelu III

Wybrane metody wykonywane na modelu:

- `insertMany(doc(s), [options], [callback])` - sprawdza poprawność dokumentów (`docs`) i jeśli są poprawne dodaje je wszystkie do bazy w jednym zapytaniu,
- `remove(conditions, [callback])` - usuwa dokument(y) spełniający kryterium,
- `replaceOne(conditions, doc, [options], [callback])` - zastępuje dokument spełniający kryterium, różni się od `update()` tym, że nie pozwala na operatory atomowe, np. `$set`,
- `update(conditions, doc, [options], [callback])` - aktualizuje dokumenty spełniające kryterium,
- `updateOne(conditions, doc, [options], [callback])` - aktualizuje pierwszy dokument spełniający kryterium,
- atrybuty modelu: `db`, `collection`, `schema` - zwraca: połączenie, kolekcję czy schemat, z którego korzysta model.

Przykłady wbudowanych metod

- Zapis dokumentów w bazie, metoda `save()`:

```
jola.save(function (err, jola) { // pierwszy argument odpowiada za błędy
  if (err) return console.error(err);
  jola.sayHello();
});
```

- Odczyt dokumentów zapisanych w bazie, metoda `find()`:

```
Friend.find(function (err, przyjaciele) {
  if (err) return console.error(err);
  for(var i=0; i<przyjaciele.length; i++) {
    console.log('%s', przyjaciele[i].nazwa);
  }
});
```

- Wyszukiwanie można wykonać po dowolnym polu: `find({ nazwa: /^Jol/ }`

```
Friend.find({ nazwa: /^Jol/ }, function (err, przyjaciele) {
  if (err) return console.error(err);
  console.log("=====\n");
  for(var i=0; i<przyjaciele.length; i++) {
    console.log('%s', przyjaciele[i].nazwa);
  }
}); // lista przyjaciół nazywających się Jol*
```

3.2 API dla kolekcji użytkowników

API dla kolekcji użytkowników

Adresy dostępne w API i ich znaczenie:

Adres (URI)	Metoda	działanie
<code>/users</code>	GET	lista wszystkich użytkowników
<code>/users/:id</code>	GET	użytkownik o podanym ID
<code>/users</code>	POST	dodanie użytkownika do kolekcji
<code>/users/:id</code>	PUT	aktualizacja danych użytkownika o podanym ID
<code>/users/delete-all</code>	DELETE	usunięcie wszystkich użytkowników z kolekcji
<code>/users/:id</code>	DELETE	usunięcie użytkownika o podanym ID

Z głównego pliku aplikacji, `app.js`, interesuje nas:

`app.js`

```
var users = require('./routes/users');
...

app.use(bodyParser.json());
app.use(bodyParser.urlencoded({ extended: false }));
...

app.use('/users', users);
```

Przygotowanie, połączenie z bazą, schemat i model

Przygotowanie mongoose, połączenie z bazą, schemat i model:

`routes/users.js`

```
var mongoose = require('mongoose');
...

// wszystkie dane będą w kolekcji users bazy ob-tur
mongoose.connect('mongodb://localhost/ob-tur', function(err) {
  if(err) {
    console.log('błąd połączenia', err);
  } else {
    console.log('połączenie udane');
  }
});
```

```

var UsersSchema = new mongoose.Schema({
  username: String,
  password: String,
  admin: { type: Boolean, default: false }
});

var Users = mongoose.model('users', UsersSchema);
...

```

Pobieranie danych, metoda GET

Pobieranie całej kolekcji:

routes/users.js

```

/* GET /users */
router.get('/', function(req, res, next) {
  Users.find(function (err, docs) {
    if (err) return next(err);
    res.json(docs);
  });
});

```

Pobieranie wybranego użytkownika:

routes/users.js

```

/* GET /users/:id */
router.get('/:id', function(req, res, next) {
  Users.findById(req.params.id, function (err, doc) {
    if (err) return next(err);
    res.json(doc);
  });
});

```

Dodawanie i aktualizacja danych, metody POST i PUT

Dodawanie nowego dokumentu do kolekcji:

routes/users.js

```

/* POST /users */
router.post('/', function(req, res, next) {
  Users.create(req.body, function (err, doc) {
    if (err) return next(err);
    // console.log(JSON.stringify(doc));
    res.json(doc);
  });
});

```

Aktualizacja wybranego użytkownika:

routes/users.js

```

/* PUT /users/:id */
router.put('/:id', function(req, res, next) {
  Users.findByIdAndUpdate(req.params.id, req.body, function (err, doc) {
    if (err) return next(err);
    res.json(doc);
  });
});

```


Dodawanie i aktualizacja danych, metody POST i PUT

Dodawanie użytkownika:

The screenshot shows a REST client interface with the following details:

- URL: `http://localhost:3000/users`
- Method: `POST`
- Buttons: `URL params`, `Headers (1)`
- Content-Type: `JSON` (selected from `form-data`, `x-www-form-urlencoded`, `raw`)
- Body (JSON):

```
1 {
2   "username": "jamesb007",
3   "password": "secretAgent",
4   "admin": true
5 }
```
- Buttons: `Send`, `Preview`, `Add to collection`, `Reset`

Aktualizacja użytkownika o podanym ID:

The screenshot shows a REST client interface with the following details:

- URL: `http://localhost:3000/users/58d1eb7a4f369341cdd71abd`
- Method: `PUT`
- Buttons: `URL params`, `Headers (1)`
- Content-Type: `JSON` (selected from `form-data`, `x-www-form-urlencoded`, `raw`)
- Body (JSON):

```
1 {
2   "username": "student",
3   "password": "stud234"
4 }
```
- Buttons: `Send`, `Preview`, `Add to collection`, `Reset`

Usuwanie danych z kolekcji, metoda DELETE

Usuwanie wszystkich dokumentów z kolekcji:

`routes/users.js`

```
/* DELETE /users/delete-all */
router.delete('/delete-all', function(req, res, next) {
  Users.remove({}, function (err, writeRes) {
    if (err) return next(err);
    // console.log(writeRes);
    res.send(writeRes);
  });
});
```

Usuwanie wybranego użytkownika z kolekcji:

`routes/users.js`

```
/* DELETE /users/:id */
router.delete('/:id', function(req, res, next) {
  Users.findByIdAndRemove(req.params.id, function (err, doc) {
    if (err) return next(err);
    res.json(doc);
  });
});
```

Usuwanie danych z kolekcji, metoda DELETE

Usuwanie użytkownika o podanym ID:

The screenshot shows a REST client interface with the following details:

- URL: `http://localhost:3000/users/58d1eca04f369341cdd71abf`
- Method: `DELETE`
- Buttons: `URL params`, `Headers (1)`
- Content-Type: `JSON` (selected from `form-data`, `x-www-form-urlencoded`, `raw`)
- Body (JSON):

```
1 {
2   "username": "nowak01",
3   "password": "nowak02"
4 }
```
- Buttons: `Send`, `Preview`, `Add to collection`, `Reset`

Usuwanie wszystkich dokumentów z kolekcji:

http://localhost:3000/users/delete-all DELETE URL params Headers (1)

form-data x-www-form-urlencoded raw Text

```
1 {
2   "username": "student015",
3   "password": "myOwnPass015"
4 }
```

Send Preview Add to collection Reset

Body Cookies (1) Headers (6) STATUS 200 OK TIME 46 ms

Pretty Raw Preview

```
{ "ok":1,"n":4 }
```

Zwiększanie wersji dokumentu, metody PATCH

Zwiększanie wersji dokumentu użytkownika o podanym ID:

routes/users.js

```
/* PATCH /users/:id */
router.patch('/:id', function(req, res, next) {
  Users.findById(req.params.id, function (err, doc) {
    if (err) return next(err);
    doc.increment();
    doc.save(function (err, savedDoc) {
      if (err) return next(err);
      res.json(savedDoc);
    });
  });
});
```

http://localhost:3000/users/58d203503fc3d04ab23a0910 PATCH URL params Headers (1)

form-data x-www-form-urlencoded raw Text

```
1 {
2   "username": "jamesb007",
3   "password": "secretAgent",
4   "admin": true
5 }
```

Send Preview Add to collection Reset

Body Cookies (1) Headers (6) STATUS 200 OK TIME 43 ms

Pretty Raw Preview

```
{ "username":"jamesb007","password":"secretAgent","_id":"58d203503fc3d04ab23a0910","_v":4,"admin":true }
```

4 Źródła

Źródła

- <https://nodejs.org/en/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Node.js>
- <http://expressjs.com/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Express.js>
- <http://www.tutorialspoint.com/nodejs/index.htm>
- <https://www.npmjs.com/>
- <https://github.com/libuv/libuv>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Callback_\(computer_programming\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Callback_(computer_programming))
- <http://jade-lang.com/>
- <https://pugjs.org>
- <http://mongoosejs.com/>